

2023
FEBRUÁR

PILISCSABAI POLGÁR

PILISCSABA VÁROS KÖZÉLETI HAVILAPJA

TÉLI VÍRUSOK ÉS A MEGELŐZÉS

- 3** PILISCSABÁN JÁRT A PETŐFI-BUSZ
- 10** MULATNI EMBERI DOLOG: FARSANG EGYKOR ÉS MA
- 12** A TEMPLOM KÜLÖNLEGES SZOBRAI
- 14** ISKOLAI BEIRATKOZÁSOK

Farsang a Katáng zenekarral

2023. február 18, szombat 10.00
Csaba-kert

Szeretettel várunk mindenkit február 18-án Piliscsabán a Csaba-kertbe, ahol 10 órától a Katáng zenekarral mulatunk, táncolunk, majd elégetjük a kiszénket. Közben a gyermekek ajándék meleg teát, a felnőttek forralt bort kortyolhatnak, lehet farsangi álarcot készíteni Fruzsni néniel, de arcfestéssel is átváltozhatunk tündérré, tigrissé vagy bármilyen csodás lényé. Ha jelmezben jöttök (a szülők is bátran), annak nagyon fogunk örülni! A program 14 óráig tart.

Művelődési Információs Központ és Könyvtár
Fotó: Katáng zenekar Facebook-oldala

Kulturális programokra nyert támogatást a MIKK

A piliscsabai Művelődési Információs Központ és Könyvtár a Nemzeti Kulturális Alap Petőfi 200 elnevezésű pályázatán 2 300 000 forintot nyert, melyből február és március folyamán újabb kulturális programok fognak megvalósulni Piliscsabán. A várható rendezvényekről a MIKK Piliscsaba Facebook-oldalon és a piliscsaba.hu városi honlapon tájékozódhatnak.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

PETŐFI

Muzsika bédlet 2022-2023

Koncertek a Piliscsabai Művészeti Alapítvány és a Pádai Szent Antal Iskola szervezésében

2023. február 17. péntek 18^h

Tulipán Zsombor és zenekara –
Népzenei lemezbemutató koncert

Várjuk az 1%-ot fogadó szervezetek jelentkezését

1%

Tájékoztatjuk az 1%-ot fogadó piliscsabai civil szervezeteket, egyesületeket, alapítványokat, hogy számukra a Piliscsabai Polgár mellett a város hivatalos online felületein, a piliscsaba.hu-n és Piliscsaba hivatalos Facebook-oldalán is megjelenési lehetőséget biztosítunk. Ezzel szeretnénk elősegíteni, hogy a piliscsabai lakosok minél könnyebben megtalálják azt a helyi kötődésű szervezetet, amelynek szívesen felajánlják adójuk 1%-át.

Arra kérjük mindazokat a szervezeteket, amelyek fogadni tudják a személyi jövedelemadó 1%-át, hogy február 15-ig a piliscsabai.polgar@gmail.com e-mail-cimre küldjék el a szervezet pontos nevét, adószámát és a szervezet bemutató honlap vagy Facebook-oldal linkjét.

Az adatokat megjelentetjük a márciusi Piliscsabai Polgárban, a piliscsaba.hu-n és többször megosztjuk a város Facebook-oldalán is, hogy minél többekhez eljusson.

Véradás februárban

A véradás időpontja:
február 21., kedd 14.00–19.00
Helyszín: Polgármesteri Hivatal (Piliscsaba, Kinizsi u. 1–3.)

KALOTASZEGI TÁNCCHÁZ

2023. február 18. szombat
Pádai Szent Antal Iskola
Piliscsaba, Béla király út 72.

15:00-19:00:
Kalotaszegi táncoktatás
(jelentkezés: piliscsabatanchaz.hu)

18:00-tól:
Aprók tánca
kézműveskedés Dobi Pállal

19:30-tól:
KALOTASZEGI
TÁNCCHÁZ

MUZSIKÁL:

Varga István 'Kiscsipás', Toni Rudi, és az Ágas-bogas

Megszülettek

Magyar Simon 2022. 12. 07.
Tóth-Ambrus Boróka 2022. 12. 09.
Sebestyén Szófia Éva 2022. 12. 12.
Pintsesh Viktória 2022. 12. 13.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat hírei

Ingyenes jogi tanácsadás

2023. február 20-án, illetve minden hónap 3. hétfőjén 15–16 óra között ingyenes jogi segítséget nyújt dr. Bodnár Klára. A jogsegélyszolgálat előre egyeztetett időpontban, bejelentkezés alapján vehető igénybe. Érdeklődni személyesen vagy az alábbi telefonszámokon lehet: 06 26 375 143 (családsegítő), 06 30 560 3038 (ügyvédő).

Élelmiszer-adomány közvetítése

Továbbra is lehetőségünk van arra, hogy az élelmiszer-adomány közvetítését minden rászoruló család számára biztosítsuk. Hétköznaponként 10 órakor várjuk a családsegítő szolgálathoz mindazokat, akik szükségét érzik, hogy az adományban részesüljenek.

Ügyfélfogadás

A szolgálat az ügyfeleket hétfői és szerdai napokon 8–12 óra között fogadja.

További információk és hírek:

www.facebook.com/piliscsabaicsaladsegito

Rendkívüli esetben a 70/456-54-93-as telefonszámon vagyunk elérhetőek.

■ A családsegítők

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Siristye Mihály temetésén megjelentek, utolsó földi útján végső nyughelyére kísérték.

■ A gyászoló család

**Baj esetén –
a 112-es segélyhívó
tárcsázása mellett
azonnal hívják a
Piliscsaba
Nagyközségi
Önkéntes Tűzoltó
Egyesületet a
06 30 991 3580-as
telefonszámon!**

„Átröpülök hosszában hazámon” Piliscsabán járt a Petőfi-busz

Január 17-én Piliscsabára is ellátogatott a Petőfi-busz vándorkiállítás. A Petőfi Irodalmi Múzeum 2022 szeptemberében a költő születésének 200. évfordulója kapcsán tematikus múzeumbuszt bocsátott útjára, melynek célja, hogy Petőfi Sándor életművét új megközelítésbe helyezve, minél szélesebb körben ismertessék meg Magyarországon egész területén, valamint a határokon túl is. A kiállítás címét adó mottó („Átröpülök hosszában hazámon”) a *Dalaim* című vers részlete, amely nemcsak Petőfi utazás iránti szenvedélyét és költői ambícióit fejezi ki, de utal a tárlat nem mindennapi jellegére is.

A kiállítás a dinamizmusáról ismert költő karakterét és életművének kiemelkedő darabjait az aktuális kutatásokra alapozva, egyedi megközelítésből mutatja be, első nyilvános arcképétől az 1847-ben kiadott, Petőfi összes költeményét tartalmazó kötetéig. A buszba belépve Petőfi alkotó énjét ismert versein, életének állomásain és személyes tárgyain keresztül ismerhetjük meg. A Csaba-kertben állomásozó buszhoz sok iskolai csoport is ellátogatott. A gyerekek nagy érdeklődéssel fedezték fel a kinyitható ablakokat, a titkos rekeszeket és a megoldandó feladványokat.

Petőfi Sándor csupán 26 évet élt, mindeközben közel ezer verset írt. A Petőfi Irodalmi Múzeum vándorkiállítása méltó emléket állít a magyar költészet egyik legismertebb alakja előtt.

■ Piliscsabai Polgár

Zajlik a sportélet Piliscsabán

2022 októberében fejeződtek be a piliscsabai sportcsarnok épületenergetikai fejlesztésének munkálatai, ezt követően pedig a létesítmény meg is nyitotta kapuit a diákok, a sportegyesületek és a sportolni vágyó csapatok előtt.

A Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum Dr. Szepesi László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium sportcsarnokát a Széchenyi 2020 Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programnak köszönhetően újjátették fel. A 2021 februárjában induló KEHOP-5.2.2-16-2016-00051-es számú projekt keretében megvalósult az intézmény homlokzati nyílászáróinak cseréje, a homlokzat, a lábazat és a tető hőszigetelése, törekedve az üzemeltetés energiaköltségeinek csökkentésére – olvasható a BMSK sajtóközleményében. A beruházás 208 739 525 forint európai uniós támogatásból és 203 623 100 forint hazai forrásból valósult meg, így a fejlesztés bruttó összköltsége 412 362 625 forint volt.

Börzsönyi Tünde, a szakközépiskola igazgatója elmondta, az őszi hónapokban több sportegyesület is érdeklődött, így mire megnyitották a sportcsarnokot a nyilvánosság előtt, már alig volt szabad időpont. Október végén kezdődtek el a csarnokban a Szepesi iskola diákjainak testnevelésórái, délutánonként pedig a sportegyesületek kézilabda-, illetve labdarúgóedzései zajlanak. Pilisvörösvárról és Solymárról is járnak a csarnokba sportolni, de még van pár szabad időpont, melyre lehet jelentkezni.

A piliscsabai sportcsarnok várja a sportolni vágyó csapatok, egyesületek jelentkezését. A szabad időpontokról és a bérleti díjról a sportcsarnok@szepesiszki.hu e-mail-címen lehet érdeklődni.

Vízvezetékcsere várható a Garancsi úton

Többéves probléma látszik megoldódni, miután a DMRV Zrt.-vel történő hosszas levélváltás eredményeként a közeljövőben lecserélik a vízvezetékét a Garancsi úton, valamint az Árok utcában és a Garancs sétányon. Az érintett területen évek óta problémát okoz a gyakori csőtörés és az ezzel járó burkolatkárosodás. A DMRV Zrt. tájékoztatása szerint a tervet hamarosan megküldik az önkormányzat számára, hogy a képviselő-testület jóváhagyja azokat.

Indul a Sulikupa 2023 Egy-két kör a Dera-szurdokban

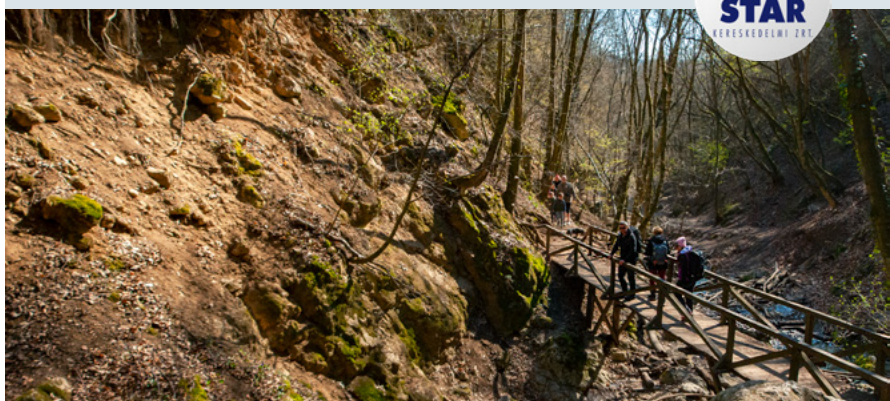
A Sulikupa idei első túráját február 25-én, szombaton tartjuk a Dera-szurdokban. Találkozó 8.30-kor Pilisszentkereszt határában, a szurdok alsó bejáratánál lévő nagy parkolóban. A táv 4,7 vagy 6,7 kilométer, a szintemelkedés pedig 161 vagy 220 méter. Mi mindkét kört bejárjuk, de akinek elég a kisebb kör, természetesen azért is megkapja az igazoló bélyegzőt.

A parkolóból a K+ jelzést követve először a Szentkút felé vesszük az irányt. Onnan legyalogolunk Pilisszentkeresztre, majd a Dera-, más néven Kovács-patakot követve végigjárjuk a szurdokot. Így év elején remélhetőleg még lesz benne némi víz is. A Parkerdő nemrég új hidakat épített a nehezen járható részekre, most leteszteljük azokat is. Visszaérve a kiindulóra, indulhat a második kör. Aki kedvet érez, a szurdok fölött, a sziklák peremén visszajöhet a szurdok elejére, majd ismét végig a patak mentén. Öltözzetek rétegesen, az időjárásnak megfelelően. Meleg ital legyen nálatok, ennivalóra viszont nem lesz szükség, mert legkésőbb délre visszaérünk a kiindulóra.

A Sulikupa idei túráit a CO-OP Star Kereskedelmi Zrt. Piliscsaba támogatja.

Piliscsabai Természetjáró Egyesület

Fotó: Király Gábor

Hulladékszállítás 2023-ban

Zöld Bicske
Nonprofit Kft.

A Zöld Bicske Nonprofit Kft. idén az alábbiak szerint végzi a háztartásonkénti hulladékgyűjtést:

KOMMUNÁLIS HULLADÉK

A háztartási hulladékot továbbra is kedden és szerdán szállítják el az ingatlanok elől.

SZELEKTÍV HULLADÉK

Az elkülönítetten gyűjtött papír-, műanyag és fémhulladékot havonta négy alkalommal, péntekenként gyűjti össze a szolgáltató. A szelektív hulladékok az erre a célra szánt, szelektív felirattal ellátott kukában, vagy bármilyen áttetsző (sárga, kék, lila, zöld, szürke stb.) zsákban kihelyezhetők.

ZÖLDHULLADÉK

A komposztálható zöldhulladékot áprilistól novemberig havonta egy vagy két alkalommal szállítják el, kötegelve vagy biológiailag lebomló zsákban. Hulladékszállítási szerződéssel rendelkező ingatlanhasználók részére évente 10 db zsákot biztosít a Zöld Bicske Nonprofit Kft., melyet év közben, előre meghirdetett időpontokban vehetnek majd át.

A Zöld Bicske elérhetőségei:

Tel.: 06 22 350 111

E-mail: info@zoldbicske.hu

A hulladékszállításról a zoldbicske.hu/telepulesek/piliscsaba oldalon, valamint a piliscsaba.hu-n tájékozódhatnak. A 2023-as évre vonatkozó hulladéknaptárt a Piliscsabai Polgár márciusi, nyomtatva megjelenő számában találják majd meg.

FEBRUÁRBAN NINCS ZÖLDHULLADÉK- SZÁLLÍTÁS

A SZELEKTÍV HULLADÉK SZÁLLÍTÁSÁNAK FEBRUÁRI IDŐPONTJAI:

február 3. (péntek)

február 10. (péntek)

február 17. (péntek)

február 24. (péntek)

Változtak a házhoz menő lomtalanítás feltételei

A Zöld Bicske Nonprofit Zrt. idén megváltozott feltételek mellett biztosítja a házhoz menő lomtalanítást, melyet a korábbi évekhez hasonlóan idén is négy alkalommal lehet igényelni. Lényeges változás azonban, hogy a lomhulladékot nem közterületen, hanem kapun belül kell elhelyezni, illetve a lomtalanítás idején otthon kell tartózkodnia az ingatlan tulajdonosának.

Lomtalanítás során olyan, a háztartásokban életvitelszerűen keletkezett lakossági hulladék (pl. bútorok, ágymatrac, műanyag hinta, rekeszek, műanyag virágtartó, műanyag felfújható medence stb.) elszállítása kérhető, mely mérete vagy egyéb tulajdonsága miatt nem helyezhető el a gyűjtőedényben.

Nem tartozik a lomtalanítás körébe, **ezért nem szállítják el:**

- veszélyes hulladékok (festék- és lakkhulladékok, oldószerek, higítók, vegyszermaradékok, növényvédő szerek és azok flakonjai)
- gépekből és háztartásból származó fűrészes olaj
- hajtógáz szórópalackok
- akkumulátorok, szárazelemek, fénycsövek, izzók
- lejárt szavatosságú gyógyszerek, fecskendők
- építésből, bontásból származó anyagok, síküvegek
- autóalkatrészek, gumiabroncs
- elektronikai hulladék
- kommunális hulladék, szelektív hulladék (papír, műanyag, fém), zöldhulladék

A lomtalanítás során háztartásonként változatlanul **maximum 3 köbméter** hulladékot szállítanak el, társasházak esetében ez a mennyiség 1–1,5 köbméter/lakás. Fontos változás a korábbi évekhez képest, hogy a **lomhulladék nem helyezhető el közterületen**, ehelyett magánterületen, a kapuhoz legközelebb eső helyre kell összekészíteni. A szállítási időpontban az ügyfélnek otthon kell tartózkodnia, és a rakodás végén a szállítólevél aláírásával igazolni, hogy csak az általa kirakott lomot szállították el. A Zöld Bicske oldalán olvasható tájékoztató szerint a lomtalanítás napján 7–15 óra között várható az elszállítás, ennél pontosabb időpont nem kérhető.

Az elszállításnak továbbra is feltétele, hogy az ingatlanhasználónak ne legyen díjhátraléka, valamint továbbra sem lehet a lomtalanításhoz ingyen konténer igényelni.

Időpontot egyeztetni az alábbi elérhetőségeken lehet:

Ügyfélszolgálati iroda címe: 2060 Bicske, Szent István út 1–3.

Nyitvatartás: hétfőn 8–16, szerdán 7–19, pénteken 8–12 óra között

E-mail: info@zoldbicske.hu

Telefon: 06 22 350 111

Adónaptár 2023

Dátum	Határidőhöz kapcsolódó feladatok
Március 16.	Telek- és építményadó: az éves adó első felének megfizetése Iparüzési adó: adóelőleg megfizetése
Március 31.	Talajterhelési díj bevallása és befizetése
Május 31.	Iparüzési adó bevallása: <ul style="list-style-type: none"> helyi iparüzési adóbevallás benyújtásának határideje a 2022-es adóévről kisvállalkozónak minősülő adózó bevallási határideje amennyiben a kisvállalkozó a Htv. 39/A. § (2) bekezdése alapján kíván adózni, úgy azt az önkormányzati adóhatósághoz be kell jelentenie Az iparüzési adóbevalláshoz szükséges nyomtatvány a NAV oldalán érhető el: https://nav.gov.hu
Szeptember 15.	Telek- és építményadó: az éves adó második felének megfizetése Iparüzési adó: adóelőleg megfizetése
Szeptember 30.	Mezőőri járulék fizetési határideje (Piliscsaba Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2014. [III. 12.] számú rendelete a mezői őrszolgálatról és a mezőőri járulék mértékéről)
Változás időpontjától számított 15 napon belül	Adókötelezettséggel kapcsolatos változások bejelentése: adótárgy megszerzése, elidegenítése; vagyoni értékű jog megszerzése; vállalkozás indítása, megszüntetése; személyi adatokban történt változás; illetve minden olyan körülmény, amely az adózásra kihat
Tárgyhónapot követő hónap 15. napja	Tartózkodási idő utáni idegenforgalmi adó bevallása és befizetése

Felhívjuk tisztelt adózóink figyelmét a fenti adónaptár szerinti adófizetésre és bejelentésre.

Köszönjük, hogy adófizetési kötelezettségük betartásával és adófizetéseikkel hozzájárulnak városunk fejlődéséhez!

A 2023. évi helyi adókivetésről szóló számla-egyenleg-értesítést magánszemélyek részére postai úton küldjük ki. A vállalkozók és azon magánszemélyek, akik az elektronikus kapcsolattartást választották, az értesítőt a cég-, illetve ügyfélkapjukba belépve tekinthetik meg.

Ügyfélkapuval rendelkező ügyfeleink adófolyószámla-egyenlegüket bármikor lekérdezhetik az E-önkormányzati portálon keresztül: <https://ohp-20.asp.lgov.hu/szolgalattasok>

A portálon adózóink elektronikus ügyindítást és az adók megfizetését is kezdeményezhetik.

További kérdésekkel forduljanak munkatársainkhoz:
Adóügyek és végrehajtás:
26/575-511, 26/575-512

Ügyfélfogadási időpontok:

Hétfő: 13.00–18.00

Szerda: 8.00–12.00 és 13.00–16.00

Honlap: www.piliscsaba.hu

 Nagy Zsolt
jegyző

Tájékoztató kisvállalkozóknak a HIPA-változásokról

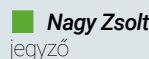
Az Egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény több ponton is módosította az adótörvényeket. Legfontosabb változás, hogy a kisvállalkozók a korábbi január 15-ei határidő helyett **2023. május 31-ig adhatják be a NAV-on keresztül az éves helyi iparüzési adóbevallásukat.**

A kisvállalkozó az adóévi adó alapját egyszerűsített módon is megállapíthatja a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 39/A. § (2) bekezdése alapján.

A fenti adóalap-megállapítás választását a kisvállalkozó az adóévet megelőző adóévről szóló bevallási nyomtatványon május 31-ig jelentheti be az adóhatóság számára a NAV oldalán található helyi iparüzési adóbevallási nyomtatványon.

Amennyiben tevékenységét az önkormányzat illetékességi területén év közben kezdi, úgy az egyszerűsített adómegállapítás választását a **bejelentkezési, változásbejelentési nyomtatványon** jelentheti be közvetlenül az önkormányzat felé (az E-önkormányzati portálon elérhető nyomtatványon).

A fentiekkel kapcsolatos jogszabályi háttér megtalálható a helyi adókról szóló 1990. évi CL. törvényben (39. §, 39/A. § és a 39/B. §, valamint a VI. fejezet 51/Q. §).

 Nagy Zsolt
jegyző

Devizában is befizethető az iparüzési adó

Tájékoztatjuk az adózókat, hogy **2023. január 1-jétől a helyi iparüzési adót devizában** – euró vagy amerikai dollár devizanemben – **is megfizethetik** a 366/2022. (IX. 26.) kormányrendelet alapján.

A devizában történő befizetés lehetősége minden cég számára elérhető. Az adózó a helyi iparüzési adó fizetési kötelezettségét a Magyar Államkincstár által Piliscsaba Város Önkormányzata részére nyitott számlára történő átutalással is teljesítheti.

Számla száma: 10023002-00001782-02120014

Számla IBAN-száma: HU88 1002 3002 0000 1782 0212 0014

Átutalás esetén fel kell tüntetni a számlavezető Magyar Államkincstár BIC-kódját: **HUSTHUHB**, valamint a Kincstár levelező bankjaként a Magyar Nemzeti Bank BIC-kódját is: **MANEHUHB**. SEPA-átutalás esetén a kedvezményezett bankja BIC-kódjaként a Kincstár **HUSTHUHB** BIC-kódját kell feltüntetni.

A befizetett összegeket a Kincstár átutalja az önkormányzat helyi iparüzési adóbeszedési számlájára. **A helyi iparüzési adó befizetésének napja az önkormányzat helyi iparüzési adó befizetésére szolgáló beszedési számláján való jóváírás napja, ezért érdemes az ilyen jellegű utalást a fizetési határidő előtt néhány nappal hamarabb indítani.**

 Nagy Zsolt
jegyző

Nehéz előre tervezni

A testület számára az év első hónapjai mindig az újratervezésről, a költségvetés kidolgozásáról szólnak, de a rezsziár-emelkedés és az infláció minden korábbi számítást keresztül húzhat. A képviselő-testület év eleji terveiről, a rezsitámogatásról és a tervezett beruházásokról Farkas András polgármesterrel beszélgettünk.

Több Buda környéki önkormányzat, köztük Piliscsaba is több tízmillió forintos rezsitámogatást kap a magyar kormánytól. Ez mennyire csökkenti a rezsiemelkedés okozta hiányt?

Az önkormányzatok megemelkedett rezsiköltségére vonatkozó kompenzáció kapcsán a kormány 22 890 000 forintos rezsitámogatást ítélt meg Piliscsabának, ami nekünk óriási segítség, de ennél jóval nagyobb a kiesésünk. Csak a villany egységárunk háromszorosa a korábbihoz képest, a gáz esetében pedig még nagy a bizonytalanság. Február közepére már szeretnénk végleges számokat látni, hogy március elején elfogadhassuk a költségvetést.

Igyekeztünk mi is mindent megtenni annak érdekében, hogy a kiadásainkat csökkentsük. Több helyiségünket, épületünket bezártuk. A hivatalban home office-t tartunk péntekenként, ezáltal már csütörtökön letekerjük a fűtést, és hétfő hajnalban kezdjük felfűteni az épületet. További kihívást jelent, hogy látványosan nőtt az elmúlt időszakban a szolgáltatások, szerződéses megbízások díja. Ha lejár egy szerződésünk, és újra bekérünk ajánlatot, akkor a korábbinál rendre magasabb összeg érkezik, amibe nyilván beépíti az inflációt a szolgáltató. Am a beruházások esetében érezzük legjobban az áremelkedést. Amit egy éve még egy bizonyos összegből meg tudtunk volna csináltatni, az most már csak a kétharmadára elég.

Már javában zajlik a 2023. évi költségvetés kidolgozása. Idén milyen szempontok alapján terveznek előre?

A képviselő-testület az előző évekhez hasonlóan idén is arra törekszik, hogy egy fegyelmezett, alaposan átgondolt költségvetést dolgozzon ki. A sok bizonytalanság miatt most még fontosabb, hogy megfelelő mennyiségű tartalékunk legyen erre az évre. Tavaly rendkívül szigorúan fogtuk a gyeplőt, adóbevételeink is szépen gyarapodtak az ellenőrzéseknek és a gazdasági növekedésnek köszönhetően, így az idei évre a korábbiakhoz képest nagyobb maradványösszeget tudtunk áthozni, ez valamelyest szépít a fentiekben. Ám az állami normatívák még a korábbi évekhez képest is kevésbé fedezik a valós kiadásainkat – a szociális ellátás például 15 millió forinttal kevesebb támogatást kap „fentről”, így jócskán ki kell egészítenünk mind a hivatal és az önkormányzat, mind az intézmények büdzsáját. Arra is nagy hangsúlyt fektetünk az idei év elején, hogy ideálisabb legyen a munkaterhelés elosztása az intézmények és a hivatal között.

Milyen beruházások kezdődhetnek el még ebben az évben?

Mint említettem, több pénzzel indíthatunk, mint korábban, így marad több kisebb-nagyobb fejlesztésre akár önerőből is, de igyekszünk minél több pályázati forrást bevonni. December végén érkezett a hír, hogy az önkormányzat épületének energetikai

felújítására beadott pályázatunk sikeresen zárult. A városháza épülete több mint 25 éve, 1997-ben épült. Akkor még korszerűnek számított minden energetikai megoldásával, azonban mostanra ezek elavultak. Maga az épület modern, jó állapotú, de nagyon sok energiát fogyaszt. Az összesen 165 millió forintos forrásból, melyből kicsivel több mint 154 millió forint pályázati támogatás, nyílászárókat cserélünk, és hőszigetelést kap majd az épület, ami a külső architektúráját teljesen megváltoztatja. Ezen kívül a fűtési rendszer korszerűsítése történhet majd meg, illetve napelemek felhelyezésére is sor kerül. A kivitelezési tervek most készülnek. Optimista forgatókönyv szerint még idén elkészülhet a felújítás, így a következő télnek úgy futunk neki, hogy az önkormányzat épületének jóval kisebb lesz az energiaigénye.

Hol tartanak a már folyamatban lévő fejlesztések, mint a Klarissza-ház felújítása vagy a bölcsőde megépítése?

Az infláció és a műemlék jellegből fakadó váratlan költségek, valamint a kivitelező részéről szervezési problémák miatt jóval lassabban halad a Klarissza-ház Templom téri szárnyának felújítása, de az év derekáig ennek is illene elkészülnie. A költségek növekedése miatt az erre elnyert 550 millió forintos támogatás mellé további támogatást igénylünk.

A Honvéd utcába tervezett bölcsőde építésére 300 millió forintot nyertünk. A háznak január végére lesz meg az építési engedélye, és február végére készülhetnek el a kiviteli tervek, ami alapján ki tudunk írni egy közbeszerzést. A közbeszerzési eljárás végén pedig kiderül az is, hogy az új árak alapján mennyibe kerül majd a kivitelezés. Ha már látjuk, hogy mekkora a hiány – ugyanis mindenképp számítunk hiányra, hiába kapunk 100%-os támogatást –, akkor tudunk hozzá pluszforrást találni. Biztos, hogy mellé kell tenni több tízmillió forintot, ami nagy kihívás lesz, de ez a beruházás is elindulhat idén.

Feltételes közbeszerzést írtunk ki továbbá a szennyvíztelep bővítésére, erre beérkeztek az ajánlatok. Ez a beruházás feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a csatornahálózat további bővítése megindulhasson. Úgy néz ki, a nagyságrendileg 300 millió forintos építkezéshez most jó eséllyel folyamodunk állami támogatásért. Ha minden jól megy, akár ez a beruházás is elkészülhet idén. Ezen felül csatornahálózat-, út- és járdaépítést is szeretnénk megvalósítani ebben az esztendőben a település több pontján. Bizakodó vagyok.

■ **Piliscsabai Polgár**

Téli vírusok és a megelőzés

Dr. Széllinger Eszter gyermekorvossal beszélgettünk

Az elmúlt hónapokban melyek voltak a leggyakoribb betegségek a gyerekek körében?

Már szeptember második hetétől nagyon sok beteg fordult hozzánk felső légúti fertőzéssel. Sok gyerek legalább kettőn biztosan átesett, és bár tulajdonképpen nem voltak súlyos tüneteik – köhögés, orrfolyás jellemezte őket –, viszont egyikből a másikba estek át. Kórokozóként megjelent még a Covid, előfordult a sima náthavírus, majd október, november környékén az RS-vírus, decemberben pedig az influenzaszzerű megbetegedések tomboltak. Januárban remélhetőleg már túl leszünk a nehezen. A háziorvosok szakmai vezetője az év elején készült interjúban arról beszélt, hogy egymillióan fordultak orvoshoz az országban egy hét alatt. Ebből is látszik, hogy a háziorvosokon is nagy a nyomás.

Ezek a betegségek mind hasonló kezelést igényelnek?

Gyakorlatilag tünetkezelésre van szükség, azaz gondos otthoni ápolás, orrszívás, orrcsepp használata, ágynyugalom, folyadékpótlás, páráztatás javasolt. Figyelni kell, hogy eleget igyon a gyermek. A magas láz ezúttal nem volt jellemző, vagy csak rövid ideig, és szerencsére kevés betegünk került kórházba.

Melyik korosztály számára a legveszélyesebbek ezek a megbetegedések?

Az RS-vírus leginkább a 0-2 éves korosztálynak jelenthet gondot. Náluk kishörgőgyulladást és tüdőgyulladást okoz, a nagyobbaknál inkább nátha, elhúzódó, rohamszerű köhögés alakulhat ki, ami akár 2-3 hétig is eltarthat. A csecsemő korosztályból néhány gyerekünk, akiknél légzéselégtelenség veszélye állt fenn, kórházba került, de intenzív osztályra senkit sem kellett vinni. A Covid esetében szintén a csecsemőknél jelentkezhet hirtelen magas láz, és szinte mindig volt a környezetben egy covidos felnőtt, ahonnan a gyermek elkapta. Ez utóbbival csak egy nagyon fiatal kis betegünk került intézménybe két napig tartó láz miatt. Őt ambulancián megfigyelték, majd laborvizsgálat után haza is engedték.

Az előző évekhez képest változott a vírusos megbetegedések intenzitása?

Míg a Covid az előző évhez képest enyhült, addig az RS-vírus kicsit erősebb lett, és több volt a megbetegedés, de ez egész Európában így volt. Nyugat-Európában ősszel megteltek a gyerekkórházak, alig volt már hely október, november környékén. A korábbi években január környékén, az influenzajárvány vége után szokott felbukkanni az RS-vírus, most viszont hamarabb jelent meg. Ezt a betegséget jellemzően csecsemőkortól egészen óvodás korig elkapják a gyerekek, sőt sok helyen még a szülők is. Elmondásuk szerint sokszor kellett antibiotikum a felnőtteknek a szövődmények miatt, ezzel ellentétben a gyerekek nagy része, nagyjából 80 százaléka gyógyszer nélkül átesett rajta.

Mely tünetek esetén kell orvoshoz fordulni?

Ez a gyermek életkorától és attól is függ, milyen súlyosak a tünetek. Ha egy három hónaposnál fiatalabb csecsemő lázas, mindenképpen érdemes megmutatni a gyermekorvosnak. A 3-6 hónapos korosztálynál a 38 feletti láz magasnak számít. Hat hónapos kortól magasabbak ezek a határok, innentől már a 39 fokos lázat tartjuk magasabb kockázatú-

nak. Ha a beteg gyermek hője három napig 39 fok feletti, táplálási nehézség jellemzi, elesettebb, nem tudják pótolni a folyadékot, mert nem tud, nem akar inni, ha szapora vagy nehézlégzés alakul ki, vagy esetleg sípoló hangot hallunk levegővételkor, mindenképp kell orvosi ellátás.

Mire kell figyelni a nagyobb gyerekeknél?

Ugyanez vonatkozik rájuk is. Ha több napon át tartó magasabb láza van, elesettebb, lepedékes a nyelve, vagy erőltetett, fájdalmas köhögése van, esetleg furcsa bőrelváltozás jelenik meg rajta, érdemes vele is orvoshoz fordulni. A nagyobb gyerek már elmondja, ha fáj a mellkasa, légszomja van, esetleg fáj a feje.

Mit tehetünk otthon a mihamarabbi gyógyulásáért?

Sokat tehet a szülő azzal, ha a gyerekeknek megfelelő ápolást biztosít. A beteg gyógyulása nemcsak az orvostól vagy a gyógyszerektől, hanem főként az ápolástól függ. A rendelőben általában elmondjuk, hogy egy komolyabb betegség esetén mi a teendő, de ha szükséges, írásos útmutatót is kapnak a szülők. Általánosságban fontos az ágynyugalom, egy kancsó tea az ágy mellett, egy kis méz, ha nem érzékeny rá, egy kis mese a kicsiknek, a nagyobbakkal társas, egy kis beszélgetés. Sokat számít a törődés, az odafigyelés. Fontos tehát a lelki oldala is, hogy a kis betegek érezzék a gondoskodást. A nagyobb gyerek sokszor egyedül van hagyva, ami érthető, hiszen a szülőnek el kell menni dolgozni, táppénz pedig csak 12 éves korig jár. Ilyenkor velük is érdemes többet törődni, ha hazaértünk.

Természetesen az óvodáskorú gyermekek gyakrabban betegek, a szülő pedig nem hiányozhat annyit a munkahelyéről, ezért gyorsan vissza szeretnék vinni a közösségbe. „Adjunk már valamit neki, amitől gyorsan meggyógyul!” – halljuk olykor a szülőktől. Sok esetben a hétvégi program kerül veszélybe a betegség miatt, és ezért kér a szülő valamilyen hatékony megoldást. Azt tanácsolom, hogy a beteg gyereket minél előbb helyezzük nyugalomba, tegyük ágyba, hadd tudjon a szervezete gyógyulni. A gyógyszerek sem jelentenek azonnali megoldást, hiszen elsősorban azok is csak a szervezet öngyógyulását segítik.

Mi a teendőnk, ha a gyermek meggyógyult, és igazolásra van szükségünk?

Erre több forgatókönyv is létezik. Az egyik, amikor a beteg gyerekekkel megjelenik a szülő a rendelőben. Ilyenkor vagy visszajönnek kontrollra, és ekkor zárom le az igazolást, vagy megbeszéljük, várhatóan mikorra lesz jobban. Persze nem mindig ítéltető meg előre, hány napot fog igénybe venni a gyógyulás, a légúti betegségek ugyanis a közhiedelemmel ellentétben nem 3, hanem átlagosan 7-14 nap alatt gyógyulnak. A másik eset, amikor betegség miatt otthon tartja a szülő a gyermeket, de úgy ítéli meg, hogy nincs annyira rosszul, hogy orvoshoz vigye. Ebben az esetben a szülő felkeres bennünket telefonon, az asszisztens pedig rögzíti a panaszokat az elmondottak szerint. Ilyenkor a szülő nyilatkozata alapján kerülnek be az adatok a rendszerbe, és az igazoláson is feltüntetjük, hogy „a szülő nyilatkozata alapján”. Annak érdekében, hogy ne kelljen behozni a már gyógyult gyereket az éppen betegek közé, ezeket az igazolásokat kitesszük a váróterembe, és onnan rendelési időben elvihetik. Arra szeretnénk megkérni a szülőket, hogy a hét többi napján megkért, orvosi ellátást nem igénylő betegség miatt kért igazolásokat lehetőleg pénteken vigyék el, ugyanis ezen a napon nincs akkora betegforgalom a rendelőben. December-

Designed by Freepik (www.freepik.com)

ben volt olyan, hogy 50 igazolásért telefonáltak egy nap alatt, emellett pedig folyik a rendelés és az adminisztráció.

Kinek áll módjában, hogy ezen a rendszeren változtasson?

A törvény szerint az intézmények jogosultak arra, hogy saját házirendjükben maguk határozzák meg az igazolások rendjét. Véleményem szerint nem mindig lenne feltétlenül szükséges az orvosi igazolás, hiszen ha nincs orvos-beteg találkozás, akkor valójában a szülői nyilatkozatot kellene az intézményeknek elfogadni. Ahogy tesszük mi is, hiszen a beteggel való személyes találkozás nélkül mi is csak a szülő által elmondottak alapján tudunk igazolást adni. Az egyébként is sok gyereket ellátó gyerekrendelést ezáltal tehermentesíteni lehetne a felesleges adminisztrációtól, és a telefonvonal sem lenne olyan sokszor foglalt. Pomázon egyébként egy iskolában már korlátlan mennyiségű igazolást elfogadnak a szülőtől, mellyel egy időben nyilatkozatot kell tennie, és azt alá kell írnia a szülőnek. Piliscsabán is van már olyan közintézmény, ahol elfogadják a szülői nyilatkozatot. A piliscsabai óvodákban is sokat javult a helyzet, hiszen havi öt napot már a szülő is igazolhat. Az iskolák közül jelenleg két intézmény van, ahol csak három napot igazolhat a szülő egy félévben, és azt sem egybefüggően, tehát csak egy-egy napra tarthatja otthon a gyermekét, minden más esetben orvosi igazolás kell.

Azt már tudjuk, mi a teendő, ha beteg a gyerek, de hogyan tudjuk támogatni az immunrendszerét, hogy megelőzzük a megbetegedéseket?

Talán meglepően hangzik, de a legfontosabb a rendszeresség. Legyen otthon rendszer, legyen ritmusa a gyerekek napjának. Ebbe beletartozik a rendszeres étkezés, a megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztás, a szabad levegőn való tartózkodás, és ha már nagyobb gyerekről beszélünk, akkor a sport. Ezek a legfontosabbak, amelyek mellé az őszi, téli időszakban hozzá lehet tenni a C- és D-vitamin adását. Az

utóbbi nemcsak a csontokra és a növekedésre hat jótékonyan, hanem hormonként működik és immunerősítő hatású. Jusson eszünkbe az is, amit a Covid alatt betartottunk: távolságtartás, ha betegekkel találkozunk, maszk használata, ha tömegközlekedéssel utazunk, vagy legalább húzódjunk félre, ha valaki nagyon köhög mellettünk. A járvány idején a maszk védelmet nyújthat, főleg a zsúfolt helyeken érdemes viselni. A védőoltások felvétele is nagyon fontos a megelőzhető betegségek elkerülésében.

Azt is meg kell említenem, hogy nagyon sok gyermek úgy megy iskolába, hogy nem reggelizik, sőt gyakran egész délelőtt egy pohár innivalót sem iszik meg. Az iskolába lehetőleg mindig vigyenek magukkal folyadékot, a nagyobb gyerekek pedig, ha tehetik, kerüljék az energiatalakat. A táplálék minősége, a megfelelő mennyiségű gyümölcs és zöldség fogyasztása is fontos. Lehetőleg kevesebb chipset és édességet egyenek, és persze a túl sok cukros üdítő fogyasztását sem ajánlom. És ha már a megelőzésről beszélünk, a testsúlykontrollt is megemlíteném, hiszen tapasztalatom szerint a túlsúlyos gyerekek gyakrabban megbetegsznek. Otthon javasolt a rendszeres szellőztetés – nemcsak akkor, ha beteg van a szobában –, és lehetőleg ne fűtsük túl a lakást.

A vitaminok közül melyiket válasszuk?

Rengeteg készítmény van a piacon, amelyek étrendkiegészítői minősítéssel vannak ellátva, tehát nincsenek gyógyszerként bevizsgálva. Van, hogy túlzott, vagy épp kisebb mértékben tartalmaznak bizonyos vitaminokat. Azt javaslom, hogy minőségi vitaminokat vásároljanak, lehetőleg vényre felírt, orvosilag ellenőrzött készítményt adjanak a gyerekeknek. Ám mindenekeelőtt a vitamindús, kiegyensúlyozott étrend betartására törekedjenek.

■ **Kovács Ildikó**

Fotó: freepik.com

Mulatni emberi dolog

Manapság a farsangi mókázás mintha átkerült volna a gyermekek ünnepei közé. Azonban ez nem mindig volt így, sőt régebben inkább a felnőttek és a felnőttkor előtt álló fiatalok mulatsága volt.

Ha napjainkban körülnézünk, azt látjuk, a farsangi jelmezes felvonulás elsősorban az iskolában és az óvodában örvend nagy sikernek, a gyerekek izgatottan készülődnek, amikor lehetőségük nyílik valaki más bőrébe belebújni. Míg a kisebbek a beöltözésben találják meg örömeiket, a nagyobbak már akár rövidebb produkciókkal, tánccal készülnek erre az időszakra. Ez annyiban megfelel a hagyományoknak, hogy farsang idejét, amely hagyományosan vízkereszt napjától hamvazószerdáig tart, mindig is tánccal és vidámsággal ünnepelték.

Magyarországon a farsangi időszak ünneplésének kialakulása a középkorra tehető, elsősorban német hatás eredményeként (maga a 'farsang' is bajor-osztrák jövevényszó). Ehhez az időszakhoz gazdag szokáshagyomány kapcsolódik. A történeti adatok tanúsága szerint a 15. század óta ismeretes és kedvelt jellegzetessége az álarc vagy jelmez viselése, amely majdnem minden farsangi szokásban előfordul. Gyakran kapcsolódik hozzá adománygyűjtés, és jellemző a farsangi mulatság színlhelyén vagy házaknál előadott dramatikus játék. Az időszakhoz számos termékenységi-, illetve termésvarázsló hiedelem is kapcsolódik.

A dramatikus játékok és a maszkos felvonulások mellett fontos eleme ennek az időszaknak a bőséges evés-ivás, tánc, mulatozás az ivóban, fonóházban vagy más közösségi helyen. A mulatság gyakran elkülönült nemenként és korcsoportonként, néhol ilyenkor került sor a legények és fiúgyermekek versengő ügyességpróbaire. A szokások többsége farsang végére (farsangvasárnap, farsanghétfő és húshagyókedd) esik, például a farsang, illetve az egész tél elmúltát jelképező farsangtemetés.

Ezek a szokások Piliscsabán is jelen voltak, erről tanúskodik Hauck János leírása. „A farsanggal érte el a vidámság, a féktelen jókedv a tetőpontját. A farsangi bolondságokban az iskolások is részt vehettek. Az egyik csoport a 10-12 éveseké, a másik a 12-15 éveseké volt. Számukra egy nagyobb termet béreltek. Meghívtak egy harmonikást, hogy a gyerekek néhány órát tanári felügyelet alatt táncolhassanak. Farsang vasárnapján és hétfőn minden vendéglőben szólt a zene. Kedden már csak korhelykedés volt. Nyilvános táncrendezvényre már nem került sor.

A beöltözött fiúk zenészek kíséretében lovas kocsin meglátogatták azt a lányos házat, amelynek fiatal hölgytagjával egész évben törzsvendéglőjükben táncoltak és ott behajtották az ún. táncpénzt. A kapott összeget rögtön jegyzőkönyvbe vették, felkerekítették, hogy a következő háznál még több pénzt kapjanak, hiszen egy lányos anya sem akart kevesebbet adni, mint az előző. Az ilyen látogatások igen vidámak voltak, táncoltak: a legények ettek, ittak. A pénz mellett néhány tojás, tyúk és füstölt hús is került a kocsira. Ezekből aztán a kocsmáros kiadós vacsorát készített a legényeknek, hogy jó erőben várhassák a rájuk váró további farsangi »megpróbáltatásokat«.

Hamvazószerdán azonban el kellett temetni a farsangot. Erre az alkalomra szintén beöltöztek a fiúk és lovas kocsin mentek végig a falun. A kocsin koporsóban feküdt a farsang, ami nem volt más, mint egy forrázó teknőbe fektetett szalmabáb. Miután a falusi körúton megsírták a farsang halálát, a kocsi betért a törzsvendéglőbe, ahol az udvaron nagy jajveszékelés és siránkozás közepette elégették és elásták a bábút. Egy másik farsangi szokás a 18 éves fiúkat érintette. Ekkor »felavatták« magukat, hogy ezentúl az ifjak közösségének teljes értékű tagjai lehessenek. Ez a következőképpen zajlott: a táncos rendezvény alatt felsorakoztak a jelöltek a zenekar előtt. Miután a beavatási bizottság által meghatározott fejenkénti 5 liter bort kifizették, egy kézfogással tagjai lettek a legénykörnek. Amikor a zene elkezdődött, a felavatott ifjúknak gyorsan meg kellett innia a pohár borát, és a pódium előtt álló lányok körébe kellett ugrania s egyet felkérni táncolni. Ha a jelölt nem volt elég gyors, a bizottság egy-egy poffonnal vagy rúgással szívesen a segítségére sietett.”

Farsangi maszk, piliscsabai szlovákok (2020),
fotó: Szabó János

Disznóvágás, piliscsabai németek (2020),
fotó: Szabó János

Tétemetés, piliscsabai németek (2013)

Farsangi felvonulás, piliscsabai szlovákok (2020),
fotó: Szabó János

Farsang régen, Hauck János: Piliscsaba c. könyvéből

A szlovák közösségből hasonlóan vidám emlékek maradtak meg a farsangi időszakból. „Vasárnap délután 3 órakor már javában szót a fúvószena, a kocsmák előtt már polkára, keringőre jártak a lábak, folyt a mulatozás egészen hétfő reggelig. Reggel a leányok, legények hazamentek egy kicsit aludni, hogy délután ott folytassák, ahol abbahagyták, s táncoltak megint reggelig. (...) Ezt követően a legények nem hazamentek, hanem a zenekar kíséretében elindultak azokhoz a leányokhoz, akikkel előzőleg együtt mulattak. A házaknál már várták őket. Mindenütt táncoltak néhány számot, a gazda borral, süteménnyel, siskával (farsangi fánk) kínálta meg a társaságot, majd az esti bálhoz, vacsorához tyúkokat, kolbászt, kenyeret és tojást kaptak. A fukar gazdákat természetesen megrézták: amíg a legények egy része szóval tartotta a házbeliéket, addig a többiek megdézsmálták a baromfiudvart és az éléskamrát. Az összeszedett tyúkokat, kolbászt, tojást közben egy legény elvitte a Krajcsirik-vendéglőbe (a szlovákok ide jártak), ahol az asszonyok már várták a zsákmányt, és estére elkészítették a csirkepaprikást, valamint a kolbászos tojásrántottát.

A felkeresett leányok (jövendőbeli menyasszonyok, akiknek minden legény vásárolt egy narancsot Maxi bácsitól) szüleikkel együtt hivatalosak voltak a vacsorára, ami után éjfélig folyt a mulatozás. (...) Éjfélkor megkezdődött a farsang temetése. A bálterembe behoztak egy fából készült disznóforrázó teknőt, ez helyettesítette a koporsót. Belefektették a legjobban becsípott legényt, lepedővel letakarták. Miután néhányan a férfiak közül beöltöztek papnak, ministránsnak, kezdetét vette a farsang végét szimbolizáló »halott« legény temetési szertartása. A koporsó mellé fából összetákolt keresztet állítottak, amire ezt írták: »Itt nyugszik a farsang, de jövőre feltámad.« (...) Hajnalig még táncoltak a párok, majd miután Bélik Miklós zenekara az utolsó számot, a marsot is eljátszotta, Maxi bácsi vidám zsvij és keresgélések közepette szétgurította a kosarában maradt narancsokat. Mire megszólalt a kakas, már mindenki otthon pihent, és feltehetően arról álmodott, milyen is lesz a következő farsang.”

Mi maradt meg mára mindebből? Az említett óvodai és iskolai mulatságok mindenképp, annak ellenére, hogy a manapság divatos Disney-hercegnők vagy a szuperhősök nem illenek teljesen a népi hagyományba. Településünkön azonban az is megtalálhatja a neki tetsző mulatságot, aki a hagyományos farsangolást kedveli. A néptáncosoknak és a nemzetiségeknek köszönhetően sok régi szokást sikerült megtartani vagy újra feleleveníteni. Így az elmúlt évtizedben volt itt téltemetés, kiszabás égetése, sváb disznóvágás, fánksütés, farsangtemetés pobocska, felvonulás és asszonyfarsang, hogy csak néhányat említsünk. A járvány alatt ugyan ezek egy része átmenetileg megszűnt vagy átalakult, de előbb-utóbb biztosan lesz megint. Mert az embernek ez a természete. Szeret mulatni, álarcot öltetni, tréfálni, jókat enni-inni, táncolni, hogy aztán elcsendesedve tudja várni a tavaszt és a feltámadást.

■ Lichtneckert Eszter

Forrás: Magyar néprajzi lexikon, Hauck János: Piliscsaba, Kochnyák István: Mi, piliscsabai szlovákok

Szlovák bál, pobocska, farsangi mulatság

Fotó: Szabó János

Örömmel szolgál, hogy kezd visszatérni az élet a közösségekbe. Az energiatakarékosság miatt életbe lépett intézkedések nem vették el az emberektől a közösség iránti igényt.

Az idén a Pilisi Szlovákok régiós bálját Szentendrén, a Skanzen területén rendezik meg. Piliscsabáról többen is részt veszünk rajta. Februári pobocskánkat 10-én 17 órakor fogjuk megtartani. Február 18-án pedig a farsangi felvonulásunkra várunk szeretettel mindenkit! Indulás 14 órakor a Deák Ferenc utca 8-as számtól. Három helyen fogunk megállni, a Bajcsy-Zsilinszky úton, a Kinizsi Pál utca elején és a Kálvária utcában, onnan az Ősök parkja mellett a piacra vonulunk, ahol még mulatunk egyet.

■ Hírmondó

SZLOVÁK

NYELVTANFOLYAMOK

HALADÓ: KEDD 16.00
KEZDŐ: KEDD 17.30

Információ:
06 70 456 3852

Szűz Mária szent neve templom és kincsei 4. rész

A templom különleges szobrai

Sorozatunk következő részében a teljeség igénye nélkül a templomunkkal egy időben készült szobrokat és két, többünk számára kedves műalkotást szeretnénk bemutatni.

Az előcsarnokból a templomba belépve két szobor fogadja a betérőt. A Szeplőtelen Szűz 20. század eleji, festett „faképe” – ugye emlékszük a kedves olvasó, a gótikus Madonnáról szóló cikkben használtuk ezt a kifejezést – az első boltszakasz bal oldalán (evangéliumi oldal), az előcsarnok felőli fal előtt áll. A csillagos glóbuszon körültekerő kígyóra taposó Szűz Mária-szobor fehér ruhát, vállán vörös béléses kék palástot visel. Kezeit leeresztve széttárón, lefelé néző tekintetével, finom mosolyával várja a közbenjárását kérő, fohászokodó híveket.

A másik oldalon, az első boltszakasz jobb oldalán (leckeoldal), szintén az előcsarnok felőli fal előtt áll Pádúai Szent Antal és a kis Jézus hagyományosnak mondható, életnagyságú szobra, mely szintén a 20. század elején készült. Szent Antalról több legenda is ismert, a szoborhoz kapcsolódóan a következőt idézem: „Egy alkalommal, amikor éppen imádkozott, az imakönyv felett egy gyönyörű kisgyermeket, Jézust pillantotta meg, aki átölelte őt. Antal egyik karján tehát a kis Jézus ült, a másik kezében pedig éppen egy liliomot tartott – innen kapta később a liliomot mint szimbólumot. Mindezt látta egy gazdag ember, aki azonnal megtért.”

Keveset tudtam a főoltár alépitményén, a belső pillérekén álló, főoltárkép felé forduló két szent szobráról. A főoltárképtől balra Borromei Szent Károly szobra áll. Vörös színű, bíborosi reverendát és körgallért visel, nyakában vezeklőeszköze. Arcán a szent hiteles ábrázolásának megfelelően erős ráncok láthatók. Karjait széttárja, ma mindkét keze üres. Eredetileg jobbáiban kettős keresztet pásztorbotot tartott, baljában pedig valószínűleg kis feszületet. Az 1948-as archív fotón kezében még megvan a püspöki kettős kereszt. A 16. században élt Borromei Károly milánói bíboros-érsek a tridenti zsinat határozatainak első végrehajtója volt. A reform döntő elemének a papnevelés megújítását tartotta. Milánó érsekeként az 1567. évi pestis idején hősiességével állt helyt a vész sújtotta városban és ápolta a betegeket. Vagyonát az inséget szenvedőkre költötte, és

ahol orvossággal már nem tudott segíteni, vigaszt öntött a lelkekbe. Nevéhez fűződik Jézus halotti leplének Torinóba vitele. V. Pál pápa avatta szentté 1610-ben.

Nepomuki Szent János szobra a főoltárképtől jobbra látható. A hagyományak megfelelően szakállasan, papi ruhában, karingben, szürke körgallérral és a római katolikus papság által használt fejfedővel ábrázolják a szentet. Karjait széttárja, attribútumai (jelvényei) mindkét kezéből hiányoznak. Eredetileg jobb kezében keresztet, baljában pálmaágot tartott. Egy 1948-ban készült archív fotón még megvan feje körül az öt csillagból álló glória. Nepomuki Szent János cseh pap, egyházjogász, keresztény vértanú a 14. század második felében élt, ő Csehország védőszentje. A folyók, hidak, hajósok, vízimolnárok, halászok, egyes helyeken a bányászok, sóbányászok védőszentje is. A gyónási titok mártírként tartják számon. XIII. Benedek pápa 1729-ben iktatta a szentek sorába. Mindkét szent szobra festett fa, 1781 körül készültek, késő barokk stílusban. 1906-ban a szobrokat valószínűleg átfestették.

A főoltáron, a tabernákulum két oldalán láthatóak az ugyanabban az időben készült adoráló (hódoló, csodáló) angyalok is. A széttárt szárnyakkal térdelő angyalpárt is késő barokk stílusban mintázták.

■ Móczár Ferencné

Piliscsabai egyházközségi képviselő-testület, Média munkacsoport
 Forrás: Piliscsaba, Római katolikus plébániatemplom. Építéstörténeti kutatási dokumentáció 2015., www.szentkeresztplebania.hu, Forster Központ Fotótár

Harangtúra 2023 Ökumenikus imahét Piliscsabán

„A kereszténységnek az ökumenizmus a leghitelesebb és legmeggyőzőbb arca” – állítja Thomas Halik cseh katolikus pap, teológus. Ennek szellemiségében Piliscsabán ötödik éve szervezzük meg az ökumenikus imahetet, és annak zárónapján a harangtúrát, amely során kisgyerekes családok, nagyszülők, nyitott szívű érdeklődők közösen járkörbe Klotildliget középső háztömbjét, a Széchenyi, a József Attila, a Szent László, illetve a Szent István utcák mentén. E középső háztömb jellegzetessége, hogy három sarkán három templom áll: egy evangélikus, egy katolikus és egy református.

A 2023-as esztendő újdonsága és öröme az evangélikus templom elkészülte volt és lesz – mivel még az utolsó simítások hátravannak – ezért az idei harang-kaland itt kezdődött. Miután itt a gyermekek meghuzigálhatták a harangláb klasszikus, zsinóros harangját, a közösség elsétált a gesztenyesoron a ligeti katolikus templomhoz, ahol felidéztek a templomépítés történetét. Ez a történet – és nem csak anekdota – ugyanis ízig-vérig ökumenikus példa, amivel elődeink megajándékoztak: e kedves kis templom építéséhez az akkori honvédelmi miniszter, a kalvinista és piliscsabai Nagybacsoni Nagy Vilmos adományozott és intézett jelentős anyagbeszerzési és munkaerőből támogatást.

Innen, a Klotild térről a túra éppen a Nagybacsoni Nagy Vilmos utca sarkára vezetett tovább, a református templom fehér, letisztult, zömök épületéhez. Itt, a református templomban került sor az imahét záró istentiszteletére, amelyen a három gyülekezet három kórusa együtt zengett taizéi, evangélikus és református énekeskönyvbéli énekeket, a református zenekar feldolgozásában és kíséretében. Ha létszámában kicsi is volt a kórus, remek volt a zene, érdekfeszítő a prédikáció és ünnepi a végén megtért asztal. De a legfontosabb a sok örömteli találkozás, a „te is itt vagy?!” felfedezése volt, és a megerősödés a közös útban.

Inspurger Rita
református gyülekezet

Két vasárnap között

A hétköznapokban igazi ünnep a hittanóra. Különösen akkor, ha a vasárnapot is együtt töltjük, reformátusok, evangélikusok és katolikusok. A harangtúrát megelőző héten is így ünnepeltünk.

„Együtt leszünk?” – hangzik gyakran a kérdés köszönés helyett, amikor belépünk az iskolába. Mert együtt lenni jó. Együtt nemcsak többen vagyunk, hanem többek vagyunk. Az ovis és iskolás hittanosok számára megszokott, hogy együtt üljük meg az ünnepeket. Együtt mindannyian, akik a különböző keresztény/keresztény családok tagjai vagyunk, beölelve a még keresztiség előtt állókat. Hiszen van egy nagyobb család, aminek tagjai vagyunk, ahol egy Atyánk van, s mi mind az ő gyermekei.

„Legyen elég számodra a tudat, hogy Isten gyermeke vagy! Legyen ez a tudat teljesen a tiéd, és adja meg lelkednek a dal, a tánc, a hála és a szeretet szabadságát! Ez mindannyiunké.”

Tóthné Müller Andrea
katolikus hitoktató

A piliscsabai könyvtár e havi ajánlata

Elérhetőségek:
konyvtarpiliscsaba@gmail.com
06 26 575 399, 06 26 375 355

MECHLER ANNA: REPÜLŐS MESÉK NAGYKÖNYVE

Lapozzátok fel ezt a könyvet, és repülőgépek, helikopterek, hőlégballonok, sárkányrepülő, valamint drónok izgalmas égi kalandjai reppennek elétek. Találkozhatunk személyszállító és teherszállító gépekkel, meghibásodó műszerekkel, együtt izgulhatunk az éjtörnyösök versenyén, újra és újra átállíthatjuk az óráinkat a helyi időnek megfelelően, és megtudhatjuk, hogyan lehet megoldani egy-egy reménytelennek látszó helyzetet.

MIKLYA LUKSZÁNYI MÓNIKA: A KAMASZ KIRÁLY UDVARÁBAN

A Vitéz János Gimnázium udvarán álló sok száz éves platánfa gyökerei mélyre nyúlnak a földbe és messzire a múltba. Imi már ismeri a fa titkát, és hiába próbálja eltitkolni Zsófi elől, a fiúnak nincs más választása, magával kell vinnie őt is a múltba. Hirtelen 1521-ben találják magukat, II. Lajos udvarában, 5 évvel a mohácsi csata előtt. Zsófiék minden követ megmozgatnak annak érdekében, hogy megakadályozzák a vereséget és a fiatal király halálát. De hiába az új barátok és a királynő igyekezete. A történelmet nem lehet megváltoztatni.

NYÁRY KRISZTIÁN: ÍGY SZERETTEK ŐK 3.

Nyáry Krisztián 2012-ben mesélt először írónk és költőink szerelmi életéről. Az Így szerettek ők első és második része bekerült az elmúlt évek legnagyobb könyvsikerei közé, most pedig elkészült a sorozat várva-várt harmadik része. A könyvből egyebek mellett megtudhatjuk, hogyan érzett egyoldalú szerelmet József Attila pszichoanalitikusa, Gyömrői Edit iránt, vagy miért írta népdalait Kisfaludy Károly egy vallásos zsidó lányhoz, aki nem lehetett az övé.

BAGDY EMŐKE: AZ ELTŰNT REMÉNY NYOMÁBAN – KAPASZKODÓK NEHÉZ IDŐKRE

Jó ideje szinte egyik krízisből esünk át a másikba. A világban súlyos, életfenyegető dolgok történnek, és mindnyájan a bizonytalanság alapélményét éljük át. Mint amikor egy hullámvasút utasának kinyíló táskájából szerte szóródnak az értékei, és ő azok után kapva vissza akarja nyerni, ami széthullott, ami fontos. Miben bízunk? Hol itt a segítség? Hol van a remény?

Beiratkozás a Hauck-ba

A 2023/2024-es tanévre történő beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- a gyermek tajkártyája
- a gyermek laccímekártyája
- óvodai szakvélemény, amennyiben az óvoda kiadta
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében a szakértői bizottság véleménye
- sajátos nevelési igényű gyermeket sajnos nem áll módunkban felvenni
- beiratkozási adatlap és nyilatkozatok, amelyek az iskola honlapjáról letölthetők

Az iskolába történő felvétel nem függ a beiratkozás sorrendjétől, minden jelentkező beírásra kerül. A felvettek (illetve esetlegesen elutasított jelentkezők) a beiratkozást követő két héten belül írásbeli értesítést kapnak.

Várunk a Páduaiba!

Mind a négyen tapasztalt pedagógusként kezdjük a 2023/2024-es tanévet. Jó szívvel gondolunk az elmúlt négy évről és nyitottsággal várjuk leendő elsőseinket!

Módszerünk egyszerű: nagyon szeretjük a gyerekeket, a humort, és bár felnőttek vagyunk, szívesen játszunk, mókázunk, mert tudjuk, hogy minden nevetés nélkül töltött nap elvesztegetett idő. Nagyra értékeljük a tudásvágyat, fontosnak tartjuk a tanulást, ahogy az érzelmi nevelést is. Azt valljuk, hogy az iskola első éveiben ez csakis szeretetteljes légkör kialakítása révén, sok mozgással, mesével, játékkal átszótt pillanatok mellett valósulhat meg.

Szeretettel várjuk az iskolánk iránt érdeklődőket a következő alkalmainkon:

- **2023. február 20., hétfő 17.00**
iskolabemutató,
tanítónők bemutatkozása
- **2023. február 21., kedd 7.40**
nyílt nap a jelenlegi
elsős osztályokban
- **2023. március 11., szombat 9.30**
iskolanyitogató: játékos
foglalkozás

Szabó Erika
és **Szivekné Braun Cecília,**
a **jövendő 1. a tanítói**

Müllner Eszter
és **Szabó Gabriella,**
a **jövendő 1. b tanítói**

Páduai sporthírek

Országos bajnok a 8. a-ban

Bán Sebi 8. a osztályos tanulónk csapatban, kadet korosztályban, azaz a két évvel idősebbek között a törvívás országos bajnoka lett. A Gerevich Aladár Nemzeti Sportközpontban decemberben megrendezett versenyen 13 csapat szállt harcba az országos bajnoki címért. A tábla egyes kiemelt BHSE csapata: Bán Sebestyén, Bódis Kristóf, Orovecz Gergely és Sommer Marcell kétséget nem hagyva, magabiztos, nagy arányú győzelmeket aratva (BHSE-BHSE2 45-21; BHSE-SZTE-VK 45-23; BHSE-FTC 45-28) lett magyar bajnok.

Sebi már a korábbiakban is remekelt, számtalan versenyen előkelő helyet szerezve meg. Szurkolunk, hogy ez a lendülete később is megmaradjon, és újabb eredményeiről is hallhassunk. Gratulálunk Sebi-nek, csapattársainak, edzőinek és természetesen a méltán büszke szülőknél is!

Diákolimpia – B33 kosárlabda-bajnokság

Törökbálinton, a Diákolimpia B33 kosárlabda-bajnokság Pest megyei fordulójában 4. helyet szerzett a Papp Bertalan, Papp Dániel, Goda András és Tóth Máté alkotta csapat, a nagyobb korosztályban pedig szintén 4. helyen végzett a Gátas András, Metzger Bálint, Domonkos Áron és Erdélyi Fülöp összeállítás. A lányok, Ádám Tamara, Fodor Janka, Horváth Zsófia és Orbán Lilla, bár 5. helyen végeztek, továbbjutottak az országos fordulókba. Gratulálunk mindnyájuknak az eredményekhez, és köszönjük Tóthné Magyarvári Krisztina tanárnő felkészítő munkáját!

■ Páduai iskola

Várunder minden focizni vágyó
fiút és leányt!

piliscsabase@gmail.com +36706047668

PILISCSABAI POLGÁR

Felelős kiadó:

Piliscsaba Város Önkormányzata
XXXIII. évfolyam, 2. szám

Főszerkesztő:

Sólyom Ágnes

Munkatársak:

Kovács Ildikó, Lichtneckert Eszter,
Szima Roland

Elérhetőségeink:

piliscsabai.polgar@gmail.com,
+36 70 866 3289

A szerkesztőség fenntartja a beérkezett nyersanyagok szerkesztési jogát, kéziratot nem tartunk meg és nem küldünk vissza. Az újságban megjelenő hirdetések valóságátalmáért felelősséget nem vállalunk.

Címlapfotó:

www.freepik.com

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Szima Roland

Nyomda:

VIRTUOZ Kiadó és Nyomdaipari Kft.

A márciusi újság lapzártája és hirdetésfelvétel:

2023. február 15.

A Piliscsabai Polgár márciusi száma nyomtatva, 3000 példányban és ingyenesen jelenik meg.

Fül- és
orrlyukasztás, titán
bőrbarát
Studex ékszerekkel.

Nagy tapasztalattal
rendelkezem,
keressen
bizalommal!

Elérhetőségem:
06/20-2-568-564

DUGULÁSELHÁRÍTÁS

0-24
BONTÁS NÉLKÜL

- ✓ VÍZVEZETÉK-SZERELÉS
- ✓ CSATORNAKIÉPÍTÉS
- ✓ CSŐ- ÉS
CSATORNATÖRÉS-
JAVÍTÁS

+36-70/624-20-81

Gabó
duguláselhárítás

- KERTKARBANTARTÁS • METSZÉS
- FAKIVÁGÁS • SÖVÉNYNYÍRÁS
- KASZÁLÁS • FÜNYÍRÁS
- ZÖLDHULLADÉK ELSZÁLLÍTÁS
- KERT TERVEZÉS ÉS LÁTVÁNYTERV
- ÖNTÖZŐRENDSZER TÉLIESÍTÉSE

HÍVJON BIZALOMMAL!

Szokolay Zsigmond

06 20 393 1240

zsekert@gmail.com

HIRDETÉSFELVÉTEL

A Piliscsabai Polgár havonta 3000 példányban, ingyenesen jelenik meg január, március, május, július, szeptember, október és december hónapokban. Februárban, áprilisban, júniusban és novemberben csak online érhető el a piliscsaba.hu oldalon.

piliscsabai.polgar@gmail.com, +36 70 866 3289

	Szélesség x magasság	Nyomatott	Online
1/1	184 mm x 262 mm	60 000 Ft	48 000 Ft
1/2	184 mm x 128 mm	30 000 Ft	24 000 Ft
1/4	90 mm x 128 mm	15 000 Ft	12 000 Ft
1/8	90 mm x 62 mm	7 500 Ft	6 000 Ft
1/16	43 mm x 62 mm	3 750 Ft	3 000 Ft

MCM ÉLELMISZER

PILISCSABA LEGRÉGEBBI ÉLELMISZERBOLTJA

10 000 Ft feletti
vásárlás blokkja
sorsoláson vesz részt!

Dobja be
az erre a célra
elhelyezett
ládába!

Értékes
nyeremények
Sorsolás
kéthetente

ÜZLETÜNKBEN
SZÉLES VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK

bio - és gluténmentes élelmiszerek
a Cserpes sajtműhely
gluténmentes termékei

NYITVATARTÁS: H-P 6-18.00
SZO 6-13.00 VAS zárva

kártya-elfogadóhely

ingyenes házhoz szállítás

mobilfeltöltés

PILISCSABA, VASÚT ÚT 14. TEL.: +36 26 375 254

HERMANN OPTIKA

Piliscsaba, Templom tér 11

Nyitvatartás: szerda, péntek: 11.00 - 17.00

szombat: 9.00 - 12.00

Látásvizsgálat előjegyzés alapján

06 30 311 1094 06 30 940 8785

Tisztán látás egyszerűen.

Hoyalux iD prémium progresszív
lencsék 25% kedvezménnyel!

Az akció 2022 február 1. - 2023 március 31. között érvényes.

További részletekről felvilágosítás az üzletben.

www.optikahermann.hu